

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . . . 10 ft — kr.
 Félévre . . . . . 5 — —
 Negyedévre . . . . . 2 — 50 —
 Egy hónapra . . . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
 barmintve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.
 alatt)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Négy hasábolásos petit sorozat 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű s többzetű hirdetések díka
 szerinti jutányos áron vételekkel. Helyez-
 gdíj minden külön bejegyzésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újsónapszám 50 kr.

Nyitási költségek minden petit sorozat
 50 krajczár.

Hirdetéseket felvételre a szerkesztőség-
 ben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
 alatt.)

Kéziratok nem adatként vissza.

„Pártoktól független lap.“

Ilyennel is megáldott az Isten ben-
 nünket. Valami nagy csapásnak ugyan
 nem tekinthetjük abban az általános
 képmutatásban, amelynek ez is egyik
 fattyuhajtása, mert hiszen itt Debreczen-
 ben, melynek józan, érett népe mindig a
 határozott állásfoglalás embere volt, a
 maga képtelenségével csak az elvi meg-
 győződések erősödését fogja ez is elő-
 mozdítani. De hogy dicsekedni volna
 okunk vele, azt már csakugyan nem
 mondhatjuk, pedig szívesen dicsekednénk
 mindennel a mi debreczeni, nem úgy,
 mint érintett lapársunk, amely legújab-
 ban abban találja pártonkívüli dicsősé-
 gét, hogy beáll Debreczen gyalgói közé.

Igazán érthetetlen dolog, amelyen
 nem lehet eléggé megbotránkozni. Deb-
 reczen törvényhatósága országos moz-
 galmat indított a főrendiház reformja
 mellett. Akik szabadelvű haladásunk ut-
 jából az akadályokat elakarják háritani
 s akik a törvényhozás középkori képét
 a közszabadság mai felfogása szerint
 kívánják átalakítani: mindenütt lelkesed-
 déssel üdvözölték Debreczen kezdemé-
 nyezését. S én ugy emlékszem, hogy az
 üdvriadal chorusában ott volt a »Debrec-
 zeni Hírlap« is, amely most szégyen-
 szemre, én nem tudom honnan jövő sug-
 gallatra, egyszerre csak kezd egy követ
 fujni azokkal, akik a szabadelvű fejlődés
 igaz barátai által kezdeti mozgalom
 eddig elért eredményeit, ők tudják miért,
 kezdik magokra nézve nagyon kényel-
 metlennek találni.

A D. H. szerdai és csütörtöki szá-
 maiban helyeslő bevezetéssel
 közli a »Magyar Ujság« című kor-
 mánypárti lap két cikkét. E cik-
 kek mindegyike nemcsak hogy keményen
 elítéli a főrendiház reformja érdekében
 megindult mozgalmat, hanem az azt kez-
 deményező Debreczen városáról
 a legbántóbb guny hangján
 emlékszik meg. Ez a szabadelvű-
 párti újság annyira megy szabadelvűsége-
 ben, hogy a főrendiház reformja tár-

gyában megindult mozgalmat egyenesen
 a gy l á g y u l á s b ó l eredőnek mondja,
 tehát a mozgalom kezdeményezőit, min-
 ket debreczenieket a gy l á g y u l á s b ó l
 jelent ki. Hogy debreczeni lap ezt az
 otromba gyalgókodást lenyomassa, szó nél-
 kül, sőt még helyeslő sorokkal vezesse
 be, azt valóban sosem hittük volna. A
 cikk, a mit olyan nagy gaudiummal re-
 producál a mi lapársunk, magában véve
 is elég czifra. Azt a nyomorult elsatnyu-
 lását a politikai bátorságnak és őszinte
 cselekvésnek, a mely közeletünket állami
 létünk második ezeresztendőjének kü-
 szöbén hihetetlenül hatalmas kerítette,
 igenis »hiven« mutatja. Félreérthetetlenül
 feltárja előttünk ez a cikk hogy a sza-
 badelvű haladás kérdésében éppen a
 szabadelvűpárt az, a mely a legnagyobb
 mértékben meghasonlott önmagával. Ime,
 míg egyéb szabadelvűpárti lapok s azok
 élén különösen a »Pesti Hírlap«, a leg-
 határozottabban állást foglaltak a főren-
 diház reformálása mellett: a nevezett
 párt másik irányadó közlönye a »Ma-
 gyar Ujság« most nyíltan azt követeli
 a szabadelvűpárt tagjaitól, hogy ország-
 szerte mindenütt hagyják cserbe a Deb-
 reczen által kezdeményezett reformot.

Hol van itt az őszinteség? Hol van
 itt az igazi szabadelvűség? Azért nem
 szabad pedig a M. U. szerint mindenké-
 felett a főrendiház reformját támogatni
 a szabadelvűpárt hű tagjainak, mert ez-
 zel az ellenzékét erősíteték, amely 1885-
 ben is radikális reformot követelt. Tehát
 párttaktikai szempontból el kell ejteni
 a párt programját képező szabadelvű
 haladás egyik leglényegesebb elemét csak
 azért, mert azt az ellenzék is sürgeti. De
 ha így beszél a kormánypárti közlönye,
 akkor meg mi kifogásolni valót talál az ellen-
 zék egynemely tagjának azon a magatar-
 tásán, hogy ugyancsak párttaktikai szem-
 pontból ellene van a pártprogrammal lé-
 nyeges alkotó elemét képező szabadelvű
 reformoknak csak azért, mert azokat a
 kormány is magáévá tette?

És ezek az urak még politikai er-
 kölcsről prédikálnak! A szégyen megál-

Nyiradonyban, aug. 1-én reggel, egy napi
 szabadságot kaptam főnököm, Bonis Samuel
 tábori kormánybiztosól, hogy a szomszédos
 Szentgyörgy-Ábrányban lakót szülőimnél la-
 togatást tehessek, kik akkoriban ott éltek fele-
 reségleg s nyomonlattan a zajló világtól. Régi hű
 lengyel szolgám volt egyedül kísérőm, ki mint
 katoná, még az 1831-diki lengyel szabadság-
 harc után szakadt Magyarországra. Váraltal-
 nul, este felé érkeztem meg. Atyámat, ki nagy
 vagyonának javarésztet fényes kastyója és an-
 gol parkjára (most gf. Szapary volt miniszter-
 elnök tulajdonja) költötte, a park völgyere-
 nező verandán találtam, gondolatokba mé-
 lyedve mint Mariust Carthago romjain. Esemény-
 számba ment már akkor az Ábrányi-kastély
 előtt a koc-szörög; anyám kíváncsian is szá-
 ladt le emeleti lakásából s aztán elhalmozvan
 öleléseivel, hegy-hossza nem lett a ker-
 dezősködéseknél a család szétszóró tagjai, az
 ország ügyei, a háboru esélyei, a magyar tá-
 bor, a muszka invázió s még számtalan más-
 ról. Hát bizony egyike sem szolgálhatam va-
 lamit öröndetes, megnyugtató válaszzal. Vég-
 re is meg kellett igerni anyámnak, hogy ma-
 nap visszatérek elviszem magammal a tá-
 borba, hogy lássa a sisiphusi köveket benger-
 gető nevtelen hősöket s hogy személyesen is
 üdvözölhesse Gergye tábornokot, kinek edes
 anyja, legjobb ifjúkori barátja volt a kassai
 növeldeben.

Másnap aug. 2-án, delután ugy két óra-
 kor könnyű brieskán elindultunk az alig egy
 órai távolságra eső Vámospercs felé. A hőség
 rekkenő volt, a nyári levegő meg nyomott,
 mint a kedélyünk. De alig értünk ki a falu
 határából, mikor egyszerre erős, egymást sür-
 rűn követő agyudörgekek reszkettettek meg a
 levegőt. Oly közelnek tetszettek, mintha csak

litja tollamat, hogy egy másik toll ilyet
 leírhatott. Nem is folytatom tovább, csak
 azt kérdezem, és csak azt szeretném,
 ha erre a kérdésesre adna legalább a
 D. H. őszinte és igaz feleletet: melyik
 hát, ő-e, vagy a Debreczeni El-
 lenőr, a debreczeni kormány-
 pártnak tulajdonképeni köz-
 lönye; avagy Debreczenben is immár
 két kormánypárt van, az egyik amely a
 szabadelvűség kérdésében velünk tart s
 a Debreczeni Ellenőrbe, a magyar nem-
 zet megerősítésére vezető közös törekvé-
 seinket támogatja, a másik pedig, amely
 érthetetlen és erköletelen pártfelle-
 kenységből, tudva vagy öntudatlanul in-
 kább pactál a nemzeti haladás magyar
 és nem magyar ellenségeivel, ugy amint
 az legutóbb a Debreczeni Hírlap hasá-
 bjaiban is nyíltan kifejezésre jutott? De akár
 felel, akár nem, »a pártoktól való függet-
 lenség« komédiájával, immár teljesen
 tisztában vagyunk!

B. S.

BELFÖLD.

Sikkasztó előjáróság. Szent-Ta-
 máson az egész előjáróság börtönbe került.
 Nagy sikkasztásoknak jöttek nyomára, melyek
 miatt a bírót, jegyzőt és pénztárnokot letar-
 toztatták. A sikkasztásokban részes volt az
 egész rendőrség. Az összes rendőrtisztviselőket
 letartóztatták.

A pánzláv üzemek ellen. Békés-
 megyében Vere József oroshazi lelkes, or-
 szágos képviselő az evangélikus esperes-éghez
 egy indítványt nyújtott be, hogy a magyarok
 alakítsanak külön esperességet, mert a pán-
 zsláv hitrokonok üzemait a közös esperessé-
 gen nem gátolhatják meg. Az indítványt au-
 gusztus 29-én tárgyalják Szarvason az espe-
 ressegi közgyűlésen.

Vesztéggár alá tett hajó. A Mar-
 seille-ből érkezett Csuliczh gőzöst, mint Fiu-
 méből táviratozzák, vestéggár alá vetették.
 A hajón utközben egyik utas koleragyanus tüne-
 tek között megbetegedett s a tengerészeti ha-
 tóság emiatt rendelte el a vestéggárt.

Gyanus megbetegedések. Kassáról
 táviratozzák, hogy Tárkany közegben hat
 óra alatt ujabban hat gyanus megbetegedés
 történt. — A megbetegedettek közül negy
 meghalt.

a Vámospercs alatt kezdődő másfél mérföld
 széles debreczeni erdő alján dörögnek. Ke-
 söbben belevegyltek az agyuk bömbölésébe a
 gyorsan egymást követő gyalogsági sortűzek is.
 Egy nagy dimenziója esata kepe tarult fel ké-
 zületünk előtt. Anyam bizonytalanságtól gyö-
 tortetve, visszafordulása kért; én kötelessé-
 gemre hivatkozva, még gyorsabb hajtsára ösz-
 tönzem a legyel hőst, ki hangjáról azonnal fel-
 ismert a muszka batteriak intenzívítását. —
 Már ugy tetszett, mintha ep a esata derekára
 érkeznek Vámospercsre. Mintegy fel negy le-
 hetett, mire a helyszíneérkeztünk, azt hittük,
 egy lelket sem találunk a táborban, de mily nagy
 volt csodálkozásunk, mikor a gyalogságot a sza-
 ronyulak mellett süni, főzni, a huszárságot
 lovat abrakolni, itatni, szenát hordani, a tüze-
 rseget pedig az agyuk mellett ülni, pipázgatni,
 a tisztakat setálni, szivarozni, s fővezért pe-
 dig főzskaravall együtt a paplak udvarán ki-
 terített gyekeneken hevereszve, az agyudör-
 gest, sortűzeket hallgatva s mindenféle meg-
 jegyzéseket leve találtak. Megmagyarazatlan
 katonai stratégiai rejtelly előtt állottam. Fol-
 kerestem a kormánybiztos, tőle felvilágosítást,
 utasítást kérve.

A muszka sereg zöme Paskievics herceg
 személyes vezetése alatt — mondá igaztoltan
 — egész erejével támadta meg Nagy Sandor
 hadtestét Debreczennél, ki, mint a lövészé-
 kes kivétel, bizonyára kétségbeesett harcot
 folytatni elene maroknyi sereggel. Ha az itt
 vesztelő két hadtest odaiba támadna, a mig
 nem késő, tamazkodva Debreczen felé kö-
 kösségre, nem, tudom hová dőne a harci
 szerencse. Interpelláltam is a tábornokot, de
 csak azt felelt, hogy a hadi taktika s a sereg
 biztonsága a passzívítást parancsolja.

E közben az agy- és puskatűz mind
 intenzívabb lett, hol közeledett az erdő túsó

KÜLFÖLD.

Véres választógyűlés Párisban.

Páris, augusztus 4. Páris X. kerületében teg-
 nap választógyűlés volt, a mely véres botrány-
 nyal fejeződött be. Maujan-t a Germinal szer-
 kesztőjét, a ki programbeszédet akarta el-
 mondani, a választók botokkal megtámadtak
 és véresre verték. Maujan meglehetősen súlyos
 sebekeket szenvedett.

A francia-sziámi konfliktus.
 Bangkokból jelentik, hogy Human tengernagy
 a körülzárólast nemhogy megszüntette volna,
 hanem ellenkezőleg, még szigorította. A la-
 koság közt ennek következtében nagy a ré-
 mület.

Orosz reform. Varsóból táviratoz-
 zák, hogy az orosz igazságügyminiszter helyben
 hagyta a községi bíróságok rendező reformja-
 vaslatot. Ez a reform annyiból áll, hogy ezen-
 tul lengyel embert nem lehet megválasztani
 községi bírónak.

A függetlenségi párt ügye.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as
 pártkörből kilépett képviselőket értekezlet ének
 megbízásából Justh Gyula orsz. képviselőhöz a
 függetlenségi és 48-as pártkör elnökéhez in-
 tetett átirat hiteles szövegét a következőkben
 publikálja a kilépett képviselők végrehajtó bi-
 zottsága.

Jegyzőkönyv

az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt-
 körből kilépett orsz. képviselőknek 1893.
 augusztus 3-án délelőtt 11 órakor gróf
 Károlyi Gábor lakásán tartott értekezletéről.
 Elnök: Károlyi Gábor gróf. Jegyző: Hor-
 váth Adám.

Jelenlévők: Beniczky Árpád, Eötvös
 Károly, Madarasz Imre, Gen-sy Albert, Ká-
 rolyi Gábor gróf, Ilyés Bálint, Luby Géza,
 Nagy Gyula, Rigó Lajos, Horváth Adám,
 Konkoly-Theze József, Sturmán György,
 Veres József, Herman Ottó és Pogrányi
 József.

Elnök az értekezlet megnyitván, előadja,
 hogy annak czéja határozni a pártkörben
 maradtak és onnan kilépettek 3—3-tagu
 bizottsága által készített együttes jelentés s
 az erre vonatkozólag a mult értekezleten meg-
 állapított s a kilépettek mindegyikének megkül-
 dött egyesületi tervezet fölött.

Ezek után bemutatja a hozzá értárgyan
 érkezett leveleket és sürgönyöket Thaly Kál-
 man, Fornszek Sándor, Bornemisza István,
 Madarasz József, Hentaller Lajos, dr. Tóth
 János képviselő urak részéről, valamint Her-
 man Ottó képviselő urnak irásban is beadott
 fejleményet.

Mert a legegyszerűbb észjárásu vámos-
 percsi hajdu is csak ugy okoskodott, hogy
 este 8 óra felé egészen elesendesült minden.

Ez alatt érkeztek a táborba gr. Bathányi
 Kázmér külügyminiszter és Szemere Bertalan
 miniszterelnök, mint Kossuth küldöttet, kiket
 még a rimaszombati muszka bekeajánlatok
 tárgyalása vezett menesztett a tábornokhoz,
 mivel azonban már csak itt találkozhattak meg-
 lehetősen elkécs. Mozdulatlansági interpel-
 lációjukra ők is csak a fentebbi választ kap-
 tak. A két miniszter és Bonis kormánybiztos
 azután tanácskozára vonultak vissza, melynek
 eredménye az lett, hogy a kormányzó követeli
 azonnal visszafordultak Nagyvárad felé, hol a
 kormányzó várakozott rájuk; mi pedig vissza-
 maradtunk, bevárndók a kritikus helyzet
 fejleményet.

Mert a legegyszerűbb észjárásu vámos-
 percsi hajdu is csak ugy okoskodott, hogy
 vagy győzött Nagy Sandor, s akkor a had-
 sereg vámospercsi zömének ki kell annak elő-
 nyet zsákmányolni; vagy pedig tönkrevere-
 tett: s ez esetben lesz annyi esze a muszká-
 nak, hogy győzelmét ő zsákmányolja ki s még
 az éj folytán vegezni fog az amurgy is meg-
 gyengült, elcsigázott s töle másfél órányi tá-
 volságban sziesztázó két hadtesttel.

A harci készenlet s a küzdelmi elszánt-
 ság tehát mindenki arcáról le volt olvashtó.
 De a következők megmutatta, hogy a muszká-
 nak, dacára fényes debreczeni győzelmének,
 — részéről tiz állván egy ellen. — bizony
 nem volt annyi esze, hogy 20—30 ezer em-
 bert küldjön Vámospercs bekerítésére, mi ál-
 tal vagy tizenkét nappal megelőzhetette volna
 a világiosi fegyverítést. — Agy talán maga
 sem akarta? Vagy nem volt ideje Debreczen
 felprédálása folytán? Vagy akkor már ugyis
 tudta, hogy a mi késik, nem marad el? De
 a dologban mégis az volt a legmegfoghatlanabb,

*) Az »Egyelőrtés«-ből.

véleményét, melyek felolvastattak s kitünt, hogy

Thaly Kálmán a megjelenésben történelmi előfoglaltsága miatt ezuttal akadályozva van, az egyesülési tárgyalást az őszre halasztani javasolja s az értekezlet netaláni megállapodására nézve magának a szabad elhatározást fentartja;

Fornszek Sándor betegsége miatt gátolva van a megjelenésben, óhajta az egyesületet;

Bornemisza István méltányos föltételek mellett egyesülni óhajt;

Hentaller Lajos és dr. Tóth János, valamint Herman Ottó és Madarász József is az értekezlet megállapodásához hozzájárulnak.

Ezen levelek, sürgönyök és irások vélemények tartalmát, tekintettel arra, hogy a kilépettek elvi álláspontja mindegyikben értekezletenül fentartatik s az egyesülés iránti óhaj mindegyikben kifejezésre jut, az értekezlet főrendes tudomásul veszi s elhatározza, hogy mindezek az értekezleti jegyzőkönyvhöz csatolandók.

Ezután kezdetet vette az egyesülési tervezet előbb általános, majd pontonként való részletes tárgyalása, melynek befejezése után az elnök kimondja határozatként, hogy a tervezetet a tárgyalás folyamán közkarattal tett módosításokkal a jelenlévők egyhangulag elfogadják.

Ennek folytán a tervezet, melynek az értekezleten használt s kijavított példánya a jegyzőkönyvhöz csatolattik, átirat alakjában Justh Gyula pártkört elnök ur részére elküldendő.

A hírlapok számára a másolat egy adassék, hogy az átirat pénteken, folyó évi augusztus 4-én jelenhessenek meg.

Kmf.
Az értekezlet után, jelen jegyzőkönyv hitelesítése előtt érkezett Kiss Albert képviselő ur sürgönye is melyben az egyesülési tárgyalásnak az ülésszak megkezdése idejére való elhalasztását javasolja s mely hasonlóan a jegyzőkönyvhöz csatolattik.

Horváth Ádám jegyző.

Az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolcas pártkört elnökehez intézett átirat a következő:

Justh Gyula országgyűlési, képviselő urnak mint az orsz. függetlenségi és negyvennyolcas pártkört elnökének

Budapest,

úlló-ut 1. sz.

Tisztelt pártelnök ur!

Mai napon tartott értekezletünkben tárgyalás alá vettük azon együttes jelentést, mely egyrészt a mi megbízottaink, másrészt a pártkört megbízottai által folyó 1893. évi júli. 18-án aláíratott a czéltől, hogy az egy pártkört tagjai, mint a pártkörből kilépett képviselők értekezlete elé terjesztessék. Megállapodásunkat a következőkben van szerencsénk közölni.

Államjogi és közjogi elveink változatlanul ugyanazok, melyek pártunk 1874-iki és 1884-iki ünnepélyes nyilatkozataiban s legutóbb választási Szózatában s telirati javaslatában kifejtjük. Minthogy pedig ez elveket a pártkört is magáénak ismeri: ezekre nézve nem állott elő a sajtó által tévesen úgy-

hogy augusztus 2-től fogva, Aradig még tíz napig masiroztunk egész kényelemmel.

Nagyváradon meg három-négy napot is rostokolva, a nélkül, hogy a muszka és a magyar sereg csak egy puskalövést is váltott volna több eggyással. Azóta is sokat töröm e taktikai talányon a fejemet, de még nem sikerült olyan katonai zsenire találnom, a ki megmagyarázta volna, azaz hogy közel állván akkor a kulisszák tolös-mozgós falaihoz, én bizony meg is tudnám rövid szóval magyarázni, de inkább át. olvasóra bízomha ez elfordulás visszaemlékezésemet figyelmére elváltja.

Midőn augusztus 2-án 1849-ben az est homálya borult Vamospércsre s midőn láttam, hogy az egész tábor nyugatonra hajta a fejét fővezérestől együtt: visszakísértem anyámat az elhagyott kastélyba s érzékeny bucsut vettem atyámtól, kit nem is láttam többé. Mély csend terült el a városban és a táborban, mire visszatértem.

Barkit kérdeztem, senki biztosat nem tudott mondani a debreczeni eseményről. Bónissal csak úgy ruhástól ledőlvő vártuk a virradatot, mikor úgy három óra felé éjfélt után heves kardesörgés ebrészett fel szundikálásunkból.

A tábornok egyik hadsegéde: Fráter Pal, Nógrádmegye egykori hirneves alispánja és országgyűlési követe rontott be hozzánk azzal a hírrel, hogy staféta jött, tudatván Debreczen katasztrófáját. — E hírre mindenki tábori alármot s a rögtöni indulást várta. De bizony ismét csak csendesen maradt minden s Phoebus szekere már jó magasra hagott, mikor az első katonai sorok megindultak Nagy-Létán át Nagyvárad felé. A sereg aztán mentemendélt rendes lépésben és menetekben, míg csak aug. 13-án a Világos előtti sikon sorsához nem ért!

Nagy-Létán a tragédia közé egy olyan

nevezett szakadás, — tehát tárgytalan és szükségtelen az ugynevezett egyesülési törekvés is.

Az államjogi és közjogi elvekre, nézve tehát legfőbbjéről lehetne szó, hogy kik lesznek a pártkörnek tagjai, a mi nem politikai hanem pusztán egyéni elhatározás dolga; — de arról egyáltalán nem lehet szó, kik a párttagjai. — Egy és ugyanazon elvet valló politikuskok egy és ugyanazon párt tagjai, akár alkotnak egyetlen pártkört, akár nem. — A múltban is mindig volt, most is van néhány függetlenségi és 48-as képviselő, ki a prtnak hű tagja, noha a pártkörnek nem tagja.

Óhajtottuk volna ugyan, hogy a párt úgy, miként 1884-ig volt, a függetlenségi párt nevet vegye fel újól s hogy az ugynevezett perszonális uniót, mint a publicisztika által feltukmált s mindenki által másként értelmezhető közjogi kifejezést program-nyilatkozatainkban ne hánrtogassuk, mert hiszen tényleg és valósággal a fennálló alkotmány alapján állunk mindannyian s ez alkotmány államjogi és közjogi részének átalakítására, az Ausztriával való szövetségre s a fejedelmi személy azonosságára nézve 1874-iki és 1884-iki megállapodásainkban s legutóbb választási Szózatunkban s felirati javaslatunkban együttesen fejtettük ki határozott, de lojalis nézetünket, melyeket a perszonális unió hánytorgatása inkább zavar, mint felvilágosít. De ezen óhajtatunk teljesítésétől ezuttal és egyelőre annál inkább eltekintethetünk, minthogy egy másik agyalunkra, a delegáció kérdésére nézve a pártkört megbízottai azt a biztosítást nyújtják, hogy erre nézve a pártkört régi álláspontján marad és sem a delegáció be nemenni, sem azt nyílt kérdésnek hagyni nem szándékozik.

Főkérdés e pillanatban mindenesetre a szabadelvű haladás kérdése.

Mi ugyanis a függetlenségi és 48-as párt benső és valódi természetében levőnek, fennállásbiztoságának, működése sikerének, tekintélye forrásának s valódi létjogához tartozónak véljük, hogy mi nemzetünk érdekében az egyetemes fejlődés legmesszebbmenő elveitől sem zárkozzunk el és hogy mi a szabadelvű haladásnak 1848-ban már lerakott s azóta a fejlődésnek s a nemzeti életnek kényszerítő szükségéi által előérbe állított elveitől tántoríthatatlanul ragaszkodjunk minden körülmény közt, akár teszi, akár sem, ez elvek némelyikét a kormány magáéva. Az egyházp.reformok megvárosítása, a főrendiháznak választási alapra fektetése, a választói jognak gyökeres kiterjesztése s annak tisztán gyakorlása úgy a 48-iki elvekhez, mint általában a szabadelvű haladás elveitől tartozik. S minthogy ezen elvek megvalósítása által azon politikai erők és befolyások szűnnek meg, vagy gyengülnek el, — melyek a mi függetlenségi nemzeti törekvéseinknek századok óta mindig utjában állottak s most is utjában állanak: ennél fogva a szabadelvű és nemzeti haladásnak ezen elvek szerinti előmozdítása nem egyéb, mint függetlenségi törekvéseink egyenes előmozdítása. S viszont, a ki a haladás ez elveit ellenzi: az akarva, nem akarva, függetlenségi törekvéseink sikerét gátolja. Valódi függetlenségi politikusknak lenni s a szabadelvű és nemze-

ti haladás amaz elveit ellenezni, a mi meggyőződésünk szerint összeférhetetlen.

Ezért látjuk mi másként a pártnak tényleges helyzetét, mint a pártkört megbízottjai. És azért is, mert a mi tudomásunk szerint nem »nagyon kevés« azon férfiak száma, kik a pártkör tagjai közt a napirenden levő nagy reformjavaslatokat már egy vagy más okból nyíltan ellenezték. Mi pedig megbízottainkkal e tekintetben egyetértve, a politikai pártok természetével s a pártok törekvéseinek sikerével összeegyeztethetlenné tartjuk, hogy épen a nagy reformok terén egy és ugyanazon párt egy része egy irányban, más része más irányban fejtsen ki akcióit. Ez a pártkörben benső egyenlenségre, kifelé a párt tekintélyének csökkenésére vezet, az egységes törekvést s annak sikerét pedig mindenesetre veszélyezteti.

Mi a napirenden levő kérdések közül a vallásfelekezletek egyenjóságát biztosító intézményeket tisztán fenntartani, sőt azok hiányait pótolni s az egyházpolitikai gyökeres reformokat határozottan támogatni, — sőt a napirenden levő mérveken túl is a lelkiismereti szabadság, egyenjóság és viszonyosság szoros megtartásával az 1848-iki törvények értelmében követelni törekvünk és pedig törekvünk egy és mostani, mint minden más kormányval szemben mindaddig, míg csak csezt nem érünk. S ezért bár némileg megnagyítottá nézve a pártkört megbízottainak az a kijelentése, hogy a pártkör tagjainak tulnyomó nagy része is az egyházpolitikai reformok kérdé-ében velünk egy nézetet vall, mind a m'lettel teljes megnagyítást csak akkor nyerhetünk, ha az ellenakció a párt minden tagjára nézve erőskölesleg azonnal lehetetlené tetetik s ha a párt ünnepelesen kimondja, hogy minden tagjától határozottan elvárja, miszerint sem a parlamentben, sem a sajtóban, sem a megyékben és kerületekben ellenakcióit ki nem fejt, sőt minden ellenakcióitól távol marad és egyuttal ezt pártkérdésnek nyilvánítja. Ezt pedig semmi esetre nem tartjuk elhalaszthatónak arra az időre, a mikor a javaslatok a pártkört által való tárgyalásra kitűzettek. Hiszen az ellenakció épen időközben veszélyezteti az elvek diadalát s teszi tönkre pártunk benső egységét és egyetértését.

Végül hangsúlyoznunk kell, hogy mi a más elvi alapon álló pártokkal mindenféle szövetséget határozottan rossznak és veszélyesnek tartunk s egyáltalán meg nem engedhetjük, hogy más elvi alapon álló pártok bármi czimén, a mi pártpolitikai működésünkbe beavatkozzanak. E tekintetben is felreérthetetlen nyilatkozatot óhajtunk a pártkörti értekezletől.

Ezek alapján kérjük Önt t. pártelnök ur, hogy ez átiratunkat a mielőbb egybe hívandó pártkörti értekezlet elé terjesztse s egyuttal odahatni kegyeskedjék, hogy a javaslatunk elfogadására. Az esetben, ha ennek elfogadásáról Ön minket értesíteni méltóztatik, teljes honfi örömmel fogunk a pártkört tagjává lenni s ekként az egyesület s a szokott külső formák közt is végrehajtani.

Kelt Budapestben, 1893, aug. 2-án tartott értekezlet megbízásából.

Hazafias tisztelettel

Dr. Horváth Ádám s k. Gr. Károlyi Gábor s. k. jegyző.

elnök.

komikus trozzanat is vegyült, melyre valahányszor visszagondolok, mindig derűtlenség fog el, kivált ha Bónis arcát varázslom vissza emlékembe. Története rövid, de jellemző. — A görömböi csa után Miskolcra hirtelen kellett távozni s a kormánybiztosnak nem maradt már ideje a városból a hadipénztár számára ködösképen felajánlott százezer forintot átvenni.

Nagy-Kállóban az ottani orosz papot kérte fel, hogy menjen Miskolcra s mint a muszka kordonokon legkönnyebben átsikolható egyeniség hozza el a pénzt s vigye utána. — Bizott benne, mert rég ismerte s hat gyermeknek apja volt. — Ellátta bőven arany- és ezüstpénzzel meg osztrak érvényű bankóval, mintegy ötszáz forint erejéig. — Az aprópénz, az ezüst és arany, akkor már fehérrhó volt. A legkisebb pénz, a százforintos magyar bankó járta. Nagy-Létán a váravárt orosz küldött helyett egy megyei lovashajdu prezentálta magát Kállay Emanuel szabolesmegyei alispántól küldve, nagy paksamétával, melyben 8 db ezres volt magyar bankóban, — mint a megye gyűjtése a honvédek számára s azonkívül öt darab magyar százás, melyet mint kapott utipénzt az orosz pap küldött vissza, nagy bocsánatkérő levél mellett, értésül adván, hogy nem volt bátorsága családja iránti tekintetből nekimeenni a veszedelmes utnak. Vagyis: szépen felváltotta magyar százásait jó csengű arany-ezüst pénzre és ropogós osztrák bankóra: »Grecia fides, nulla fides!«, szólt Bónis felig nevetve és bosszankodva, egy pár szabolesi ós kifejezéssel körülteremtettező mondasát.

Rengeteg százás és ezres magyar bankó gyűlt akkor össze Nagyváradon. — De annyi orosz arany rubel is volt ott már akkor forgalomban, hogy akár mindent lehetett volna vele váltani. Hordta, vitte a sok muszkatizst »sans gene et sans pons!«

Id. Ábrányi K.

alatt, ifjúságom tavaszán, én is a hírlap-irodalommal foglalkoztam.

E néhány sor élénk világot vet az ő politikai hitvallására. Kossuth mellett, a Kossuth eszméiért küzdött s ezen eszméknek híve maradt szívének utolsó dobbanásáig. Politikai czikkei, melyek a Kossuth »Pesti Hírlap«-jában jelentek meg, tűz és hev jellemezték. A közelit akkori szereplői, kik méltányolni tudták lelkességét és munkásságát, nagy jövőt jósoltak a szép tehetségű ifjunak.

Tollal és szóval egyforma lelkesedéssel szolgálta hazáját. 1843-ban, mint Korpona város követe, élénk részt vett a pozsonyi diéta tanácskozásában s a legkiválóbb, a legnagyobb szerb szónokok közé tartozott. — Mint a reformpárt híve, ő is ki volt téve mindazon üldözéseknek, melyekkel a kormány a hazafias elleneket elnémítani akarta. — S gf. Vay Dánielt sikerült is leszorítani az aktív politikai szereplés teréről. Itt kezdődik életének tragikumára. A fenyes jövő, melyet számára jósoltak, nem teljesedett be.

Gr. Vay Dániel 1820-ban született Berkeszen. Vagyonos szülei nagy gonddal nevelték s neveltetése, eltérőleg számos magyarral mágán ifju neveltetésétől, teljesen magyaros volt. Ez oltotta lelkébe a hazafiaság szent tüze. A jogi tanulmányokat Sáros-Patakon végezte. 1843-ban, tehát igen ifju korában, mint már fentebb emlitettük, Korpona város választotta követévé. Akkori szereplése volt életének fenykora. Rövid ideig Szabolcsvármegye főispáni székében is ült s igazságosan kormányozta e szép magyar vármegyét.

A 60-as évek elején költözött Debreczenbe, mely város iránt nagy előszeretettel viseltetett. Itt találta ő meg azt az igazi magyart érzést, mely lelkével összhangban állott; itt élt közöttük szerényen, nagy lelki megnyugvással viselven a sors változandóságát; ellemetett reményein s elvesztett javain nem kesergett, hanem úgy élt, mint az igazi bölcs, megelégedetten, vidáman.

Gróf Vay Dániel a szó szoros értelmében demokrata-mágán volt. Nagyon jól tudta ő azt, hogy a véletlen születési előjenszintsem jogosíthat föl arra, hogy azokat, kik egyszerűbb viszonyok közt születtek, lenézzék. A mi őreg grófnak szívében és előzékenyen érintkezett mindazokkal, kiket szeretetére méltónak talált, tartoztak legyen ezek a társadalom bármely osztályához.

Legbizalmasabb barátai közé tartoztak: Teleki Sándor, a szintén demokrata gróf, kinek elhunya nagy sebet ütött szíven s kit nem sokára ő is követett a halálba; Kiss Sándor 1848-iki honvéd-ezredes; Nagy Pál, a korán elhunyt genialis főiskolai tanár; az egyszerű vendégős, Papp György, kinek vendégülében az öreg körül nem egyszer a legkülönbözőbb elemekből álló társaságok gyűltek egybe, e társaságokat azonban teljesen egygyé forrasztotta a közös érzelme. Az alacsony, kis vendégelőben sok szép eszme fogant meg s sok közhasznú tevékenykedés onnan indult ki. A patriarchális öreg gróf denrült kedélyével központja volt a társaságoknak, s tőle tanultak az ifjak az eszményekért lelkesülni.

Írtaunk, hírlapírók iránt, kiket annyian gyűlölnék, kiváló előszeretettel viseltetett. — Maga írta nekünk f. évi márcz. 15-én: — »Felejtethetlen barátom, Teleki Sándortól sok ízben hallottam: »Barátom, ki a színésznek társaságát élvezte, ezektől életében nem szabadul«, — én ezt a hírlapirodalom munkásairól is mondatom.

Rég-nem mult, midőn a makacs vénység a tollat kicsavarta kezeimből; de ma is rajongással csüngök a hírlap-irodalom, figyelemmel kísérem a hírlapok működését.

De mi is szeretünk a jó öreg gróftól a magyar hírlapirodalom hajdani munkását? Midőn ez előtt pár évvel a debreczeni hírlapírókból, írőköl és színészekből »ezigany-szó« név alatt egy kedélyes asztal-társaság alakult, szó volt róla, hogy az asztal-társaság vajon jává, illetőleg elnökévé, gróf Vay Dánielt választjuk. E tervet azonban nem vihettük ki, mert a »ezigany-sátor« (a debreczeni hírlapírók és a debreczeni szingizagatók közt kitört konfliktus miatt) feloszlott.

De nemcsak a hírlapirodalom, hanem a magyar irodalom is »rajongás-sal csüngött« a megboldogult. Alaposan ismerte a magyar tudományos és szépirodalmat. A történelmi irodalmat maga is gazdagította. Magyarország történeté-nek népszerű modorban való megírásával. E művét Leővey Klára méltányolta lapunkban.

Halála váratlanul következett be. Ámbar az utóbbi időben türelmetlenné látszott, egészégi állapotában nem történt semmi különös változás. Tegnap este is olvasgott meg, midőn 1/2 10 óra tájban köhögés lepte meg s 3/4 10 órakor — egy hirtelen jött szívösszehúde véget vetett életének. C-öndesene, mindn fájdalom nélkül halt meg Környezete Dr. Szalay orvost hívta segítségül, de az már nem segíthetett. Gróf Vay Dániel halott volt.

Hozzá-tartozóit, nejet, testvérét, gyermekeit, Papp György ur táviratilag értesítette a gyász hírről. Lakásán (Czegléd-utca 3581 sz.) fekszik kiterítve, egyszerű fekete ruhában,

fehér ravatalon.

u. 4 órakor lesz

Elköltözött. Ama boldogabb eszményeidet fölrad az edes hazá bű fia völtal.

Emleked köörkődni fog a kigygyar nemzet gyás

Hata

Aug 5. Debr

bizottságának havi

Aug 6. Schaf

Aug 7. Orsni

Aug 27. A

galma a Margit-für

Ujd

* A mille

közoktatásügyi közp és főiskola értesítőbe az is irassak meg, hogy ható legyen. Ekt továbbá arra ne történelmére s a könyvtári emlékek boocsásák a kiküld delkezesre.

* Istenitis

a következők fogt a nagytemplomban templomban. Jan 6 ban K. Tóth Kál ban M. n d s z e n t

* Különös

laktanyán egy vak kit egy gyerek v fillert dobta k szolta magát. »Há divatba jött?»

* Pórn j

helybeli építész mintegy 200 ft é. Az elvesztet éksze jelentést is tett a n e s rendbízost. Ez az ügy azonban véget. Ugyanis T egy asszony jött ékszereket akart saját ékszerét a elkobozta, de azo Juliánánál. — A nétől vertek el, a feleségének akarta valaki, hogy a sor

* Egyház.

ház tanácssternelje napjan d. e. 10. Targy: vallástanáru gyék.

— Tájékoz

theologia és j beiratás ideje szep 9-en d. e. 9 órakor istentisztelettel és kor 2 frt 30 kr be díj egész évre 24 azonban egész díjt fizet a létszám % létszám 1/4 része. tandíjat a létszám sze, negyvet tandí két részletben (sz fizetendő be a h melyből 6 frt az kezdeten fizetendő gyenek, b) évi 2 pótdíjat, évi 70 frt tápintozeti tag, az zök használata ez. Nem protestáns va halgatók csak 70 lett -vetének fel. szept 10-én kezdő tok napjain június vizsgálatok szept. és államvizsgák sz vizsgák szept. 11-é latra aug. 28-án k akadémián dekan a jogakadémia dek Debreczen, 1893. ez évi akadémiái

* Szaporo

ujra keresztelkedő Nagyváradon. Vezet mível számosbban Vasárnap delután ötvenket új tagot hidon tul. A kereszt új hitágazat hibeve tartást istentisztelet 200 nagyváradi bap

* Artézi k

Érmelék e derek k tak a jóívóviz fonta két értezi kont. fu mástól a városba piacstéren. Utóbbi ásní, míg vízre talá ban csak a 70-ik vízforrás. A víz tis

alatt, ifjúságom tavaszán, én is a hirlap-irodalommal foglalkoztam.

E néhány sor élénk világot vet az ó politikai hitvallására. Kossuth mellett, a Kossuth eszméire küzdött ez a Kossuth híve ma is. Az utolsó dobhüvelyig Politikai cikkek mentek a Kossuth Pesti Hirlap-jában. Ezeket meg, tüz és hev jellemzők. A közéleti akkori szereplői, kik méltányolni tudták lelkesedését és munkásságát, nagy jövőt jósoltak a szép leheltségű ifjúnak.

Tollal és szóval egyforma lelkesedéssel szorgatta hazáját. 1843-ban, mint Korpona város követe, élénk részt vett a pozsonyi diéta tanácskozásában a legkiválóbb, a legnépszerűbb szónokok közé tartozott. — Mint a reformpart híve, ő is ki volt téve mindazon üldözéseknek, melyekkel a kormány a hazafias szellemet elnyomni akarta. — S. g. V. a. a. a. sikerült is leszeritani az aktív politikai szerepét teretül. Itt kezdődik életének tragikus. A fegyveres harc, melyet számára jósoltak, nem jellemezte be.

Gr. Vay Dániel 1820-ban született Berettyóújfaluban szülei nagy gondokkal nevelték. A nevelésében, először számos magyar nyelvű könyvet olvasott, teljesen magyaros volt. Ez utóbbi lelkébe a hazafias szent ideák. A régi tanítómestert Sáros-Patakon végezte. 1840-ban, tehát igen ifjú korában, mint már fentebb említettük, Korpona város választotta követté. Akkori szereplése volt életének fényes. Hívták ideig Szabolcs-vármegye főispáni tanácsában is. Igazgatóként kormányozta a megye magyar vármegyét.

A 50-as évek elején költözött Debreczenre, mely város iránt nagy előszeretettel viselkedett. Itt találta ő meg azt az igazi magyarságot, mely lelkével összhangban állt. Itt élt közöltünk szerényen, nagy lelki megnyugással viselve a sors változásait. A költözött reményein s elvesztett javain nem keseregtek, hanem úgy élt, mint az igazi boldog, meglegedetten, vidáman.

Gróf Vay Dániel a szó szoros értelmében demokrata-magnus volt. Nagyon jól tudta ő azt, hogy a véletlen születési előjog senkinek sem jósolható föl arra, hogy azokat, kik egyszerűbb viszonyok közt születtek, lenézze. A mi őreg grófnak szívélyesen és előszeretettel érintkezett mindazokkal, kiket szeretetre méltónak talált, tartoztak legyen ezek a társadalom bármely osztályához.

Legbizalmasabb barátai közé tartoztak: Telesi Sándor, a szintén demokrata gróf, kinek elhunytja nagy sebet ütött szívére s kit nem sokára ő is követett a halálba; Kiss Sándor 1848-iki honvéd-vezér; Nagy Pál, a korán elhunyt genialis főiskolai tanár; az egyszerű vendégős, Papp György, kinek vendéglőjében az őreg gróf körül nem egyszer a legkülönbözőbb elemekből álló társaságok gyűltek egybe, e társaságokat azonban teljesen egygye forrasztotta a közös érzelem. Az alaposság, kis vendéglőjében sok szép eszme fogant meg s sok közhasznú tevékenykedés onnan indult ki. A patriarhális őreg gróf derült kedélyével központja volt a társaságnak, s tőle tanultak az ifjak az eszményekért lelkesülni.

Irántunk, hirlapírók iránt, kiket annyian gyűlölnék, kiváló előszeretettel viselkedett. — Maga írta nekünk f. évi márcz. 15-én: — »Felejthetetlen barátom, Telesi Sándor! sok ízben hallottam: »Barátom, ki a színesznök társaságát élvezte, ezektől életében nem szabadul, — én ezt a hirlapíródalom munkáiról is mondhatom.

Rég-n mult, midőn a makacs vénsg a tollat kicsavarta kezéből: de ma is rajongással csüngök a hirlap-irodalom, figyelemmel kísértem a hirlapok működését.

De mi is szeretjük a jó őreg grófot, a magyar hirlapíródalom hajdani munkását! Midőn ez előtt pár évvel a debreczeni hirlap-írókból, írókból és színesznökből »Czigány-sátor« név alatt egy kedélyes asztal-társaság alakult, szó volt róla, hogy az asztal-társaság vajdájává, illetőleg elnökévé, gróf Vay Dánielt választjuk. E tervet azonban nem vihették ki, mert a »Czigány-sátor« (a debreczeni hirlap-írók és a debreczeni színgazgatók közt kitört konfliktus miatti) feloszlott.

De nemcsak a hirlapíródalom, hanem a magyar irodalom is »rajongással csüngött« a meghódított. Alaposan ismerte a magyar tudományos és szépirodalmat. A történelmi irodalmat maga is gazdagította. Magyarország történetének népszerű modorban való megírásával. E művét Leővey Klára méltányolta lapunkban.

Halála váratlanul következett be. Ámbar az utóbbi időben türelmetlenné látszott, egészségi állapotában nem történt semmi különös változás. Tegnap este is olvasgatott még, midőn 10 óra tájban köhögés lépett meg s 10 óra körül — egy hirtelen jött szívveréshűdéssel vetett életének. Csendesen, mind-nem fájdalom nélkül halt meg. Környezete Dr. Szalay orvost hívta segítségül, de az már nem segíthetett. Gróf Vay Dániel halott volt.

Hozzá-tartoztát, nejét, testvéreit, gyermekeit, Papp György ur táviratilag értesítette a gyásziról. Lakásán (Czigány-utca 3581 sz.) kérésük kiterítve, egyszerű fekete ruhában,

fehér ravatalon. Temetése lakásáról holnap d. u. 4 órakor lesz.

Elköltözött, nemes lélek, Isten veled! Ama boldogabb hazában, hova lelked szállott, eszményeidet fölhalad; tested pedig itt marad az édes hazai földben, melynek mindig hű fia voltál.

Emlekedj köztünk marad s sírod halmán örködni fog a ki nem átvő kegyelet és a magyar nemzet gyászba borult Géníusz!

(K. B.)

Határidő-naptár.

- Aug. 5. Debreczen sz. kir. város közi szolgálati bizottságának havi ülése.
- Aug. 6. Schaf János próbahálaja.
- Aug. 7. Országos vásár kezdete.
- Aug. 27. A függetlenségi párt nyári táncvigalma a Margit-fürdőben.

Ujdonságok.

A millenium és az iskolák. A közoktatásügyi miniszter felhívta az összes közép és főiskolák vezetőit, hogy a jövő évi értesítőbe az iskolák történetét írják, evi irassák meg, hogy az a milleniumra feldolgozható legyen. Felhívást intézett a miniszter továbbá arra nézve is, hogy a Magyarország történelmére s a műtörténelmre vonatkozó könyvtári emlékeket gyűjtsék össze s azokat bocsássák a kiküldendő miniszteri biztos rendelkezésére.

Istenitisztelek. Holnap vasárnap a következők fognak istenitiszteleket tartani: a nagytemplomban: Dicsőfi József, a kis templomban: Jánosossy Zoltán, az új templomban: K. Tóth Kálmán, az ispotályi templomban: Mindszenti Imre.

Különös vak koldus. A tüzoltó lakatnyag egy vak koldus kérégetett tegnap, kit egy gyerek vezetett karjánál fogva. Egy fillért dobta a kalapjába. A vak koldus elszólta magát: »Hát az új apró pénz csakugyan divatba jött?«

Pórnál járt tolvajok. Tóth István helybeli építész Téperé utazván szekerén, mintegy 200 forint értékű ékszerszeműt elvesztett. Az elvesztett ékszerekről a mező rendőrségnek jelentést is tett a károsult. A kapitány Kőrner csendbiztost bízta meg a nyomozással. Ez az ügy azonban regénybe való módon ért véget. Ugyanis Tóth István ipához Téperé egy asszony jött, névszerint Kis Julianna, ki ékszereket akart annak eladni. Kiszült, hogy saját ékszereit árulja neki. Az ékszereket elkobozta, de azoknak már csak fele volt Kis Juliannának. — A másik felét Bálintné Jánosnétól vették el, ki még Körner csendbiztos feleségének akarta eladni. És most mondja valaki, hogy a sorsnak nincs humora.

Egyház. A debreczeni ev. ref. egyház tanács-termében 1893-ik évi aug. hó 6-ik napján d. e. 10 órakor közgyűlés tartatik. Targy: vallásitanar és tanítók választása, folyó ügyek.

Tájékozás a debreczeni ev. ref. theologia és jogakadémia részére. A beiratás ideje szeptember 1-8. A tanév szept. 9-én d. e. 9 órakor nyitattik meg ünnepélyes istenitisztelettel és rektori beszéddel. Felvételtör 2 forint 30 krajt beiratási díj fizetendő. A tandíj egész évre 24 forint. A hittanhallgatók közül azonban egész díjat egy sem fizet: fél tandíjat fizet a létszám 1/6 része, negyed tandíjat a létszám 1/4 része, felvételt 1/2 része, negyed tandíjat 1/3 része. Az évi tandíj két részletben (szeptember és február elején) fizetendő be. A bentlakási díj egész évre 9 forint, melyből 6 forint az első, 3 forint a második félév kezdetén fizetendő. A tapintézet tagjai: a) ingyenesek, b) évi 20 forint pótdíjat, c) évi 40 forint pótdíjat, évi 70 forint egész díjat fizetők. Minden tapintézeti tag, az ingyenes is, teretki eszközök használatára ezimén, egy évre 4 forintot fizet. Nem protestáns vallásuak valamint rendkívüli hallgatók csak 70 forint egész díj fizetése mellett vételnek fel. A tapintézetben az étkészés szept. 10-én kezdődik és tart a szorgalmazatok napján június végéig. A javító és pótvizsgálatok szept. 4-én tartatnak; a jogi alap és államvizsgák szept. 6-án; a theologiai alapvizsgák szept. 11-én. A tanítóképzési vizsgálatra aug. 28-án kell jelentkezni. A theologiai akadémia dekanja: Balogh Ferenc hittanár; a jogakadémia dekanja: Dr. Bacsoni Lajos. — Debreczen, 1893. aug. 2. Dr. Kovács Sándor ez évi akadémiai igazgató.

Szaporodnak a baptisták. Az újra keresztelkedők sejtják egyre szaporodik Nagyváradon. Vezetőjük mindent elkövet, hogy minél számosabban lépjenek be a szekába. Vasárnap délután hét és nyolc óra között ötvenket új tagot kereszteltek meg a vasuti hídon túl. A keresztelőkor az új hívőket az új hitágazat híveivé avatták. A keresztelői szertartást istenitisztelettel követték, melyen több mint 200 nagyváradi baptista vett részt.

Ártéri kutak Székelyhídon. Az Érmellék e derék kis városában már megoldották a jóivóvíz fontos kérdését. A város ugyanis két ártéri kutat furatott. Egyet a vasuti állomástól a városba vezető úton, egyet pedig a piacszéren. Utóbbi helyen 48 méternyi kellett ásni, míg vizre találtak. A másik helyen azonban csak a 70-ik méternél buggyant föl a vízforrás. A víz tiszta és jó ízű.

Lopás. Farkas Sára egy ezüst kupakos tajték pipát akart elárúsítani, még pedig igen olcsón. Felűnt az egyik ócska árusnak s figyelmeztette. Személyek rendőrbiztost a gyanús asszonyra. A vizsgálat ez ügyben folyik. — Az asszony valószínűleg lopta a pipát, de hogy kitől nincs tudva.

Gyászjelentés. Mely bánatba borult szívvel tudatjuk áldott emlékü, felejthetetlen edes jó anyánk, nagyanyánk és szeretett rokonunknak néhai polgár öz. Szücs Mihályné Balogh Julianna asszonynak folyó 1893-ik évi augusztus hó 4-én délelőtt 1/2 12 órakor, életének 65-ik évében, özvégységének 11 ik havában hosszas gyengélkedés után bekövetkezett elhunytát. Boldogult halottunk földi részei folyó hó 6-án, délután 3 órakor fogtak előbb mester-kar-utcai 3661. sz. saját házuknál, majd az ev. ref. nagytemplomban tartandó gyászszertartás után a hatvan-utcai temetőben örök nyugalomra letétni. Mely végítisztetség megadására a bánatunkban osztozó rokonok, barátok, ösmerősöket tiszteltetl meg hívjuk: Debreczen, 1893. augusztus hó 4. bánatos gyermekei: Szücs Sara ferje polg. Borbély Sándor; polg. Szücs János polg. Szücs Mihály, neje Nagy Erzsébet; Szücs Julianna ferje polg. Szilágyi Gábor; Szücs Erzsébet, ferje polg. Ecsedi István; unokái: Borbély Julianna és Eszter; Szücs Erzsébet, Mihály, Julianna és Mária; Ecsedi Erzsébet, István, Mihály és Julianna; az elhunyt testvérei: polg. Balogh János és családja; öz. polg. Toldy Józsefné és családja; az összes rokonok nevében is. A temetést Dankó M. temetkezési intézet rendezi.

H. Bagonon a marha állományban járványosan lépett fel a »leptene«. E miatt a község zár alá helyeztetett, heti vásárai megszüntetett k s a közeleg nagy vásárra is csak lovakkal közlekedhetnek a községbeliek.

Lopott gyűrű. Lőkoves helybeli ékszerszénél egy vidéki nő, Acs Józsefné érmihályfalvai szülészónő egy pecsétnyomó-gyűrűt akart ma Minor Jucsa családéban megbízásából becsereelni karikagyűrűre. Kiszült pedig, hogy a leány 2 évvel ezelőt találta a gyűrűt s a rendőrség, miután akkor a talált tárgyat nem jelentette be, úgy tekint, mintha lopta volna.

Szülők figyelmébe. Gyöngye, vagy elégtelen osztályzatot nyert tanuló sikerese neveltetnek a miskolci internátumban. Ertesítő — kívánatra — küldetik.

Letört bimbó. Püspök-Ladányból vettük a következő gyászjelentést: Fejér Imre és neje Szakmáry Róza mint szülők, öz. Szakmáry Ferencné mint nagyanyja, a többi rokonok nevében is, a legnagyobb fájdalomtól lejutott szívvel jelentjük egyelben kedves kis fiunknak, illetve unokánknak, I m r e F e r i k é n e k folyó 1893-ik évi augusztus hó 4-én délután 1/2 6 órakor, különösen négy napi súlyos szenvedés után, 14 hónapos korában türelt gyászosan elhunytát. A kedves gyermek hült teteméi augusztus hó 6-án fogtak Püspök-Ladányban az ev. ref. egyház szertartás szerint a szomorú házál tartandó ima után örök nyugalomra tetetni. Püspök-Ladány, 1893. augusztus hó 5. Áldott legyen siri nyugalma!

Csere. Poprád szépségi városának egyik művelt családja fia helyébe a jövő tanévre elemi iskolai leányt keres cserebe oly bábóból, a hol zongora is allana az illetőnek rendelkezésére. Közelebbi ubaigazgatással szíveségből a helybeli kereskedelmi akadémia igazgatója szolgál.

Egész selyem, mintazott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 85 krtól 3 forint 65 krajt — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 forint 65 krajt szállít — sima, koczkás, csíkos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 fele diszpozíció és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. és kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordultával küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (10.) 2.

Sétahangverseny. A katonai zenekar által holnap d. u. a Margit-fürdőben tartandó sétahangverseny műsora a következő: 1. Induló. 2. Nyitány a »Czigány« operából, Balföld. — 3. »Farsangi gyermek«, keringő Ziehrtről. 4. »Lola Beeth«, gavotte Falltól. 5. Fantázia »Carmen« operából, Bizettől. 6. Polka, Komzáktól. 7. »Alla stella confidente«, Rondandtól. 8. »Dalkoszorú«, quadrille Strausstól. 9. Cavatina a »Sevillai borbély«-ból, Rossinittól. 10. Egyveleg a »Babatünder«-ből, Bayerstől. 11. »Az én királynóm«, keringő C.oretől. 12. »Bolond-estély«, gyors polka Fahrbahtól.

Elfogott tolvaj. Szomolai József, ki Bezerédi István helybeli születésű huszár-főhadnagytól, ki most Szabadkán idők 20.000 forint s ékszereket lopott, Ischilben elfogtak. — Csak 2800 forint találtak már nála.

Egy 13-14 éves fiú családból való fia kereskedő tanulóul felvételtik Bonyás József fűszer üzletében, nagy-várad-utca.

A szibogoról. Az ócska vásárt a főkapitány a Kossuth-utczáról a nap-utczára tetette át. Ezután Kossuth-utczán nem szabad ócskát árulni.

Főszervező: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.** Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.** (Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

Táncztanítási jelentés!

Van szeresésem tudomásul adni, hogy a legkönnyebben fölfogható táncztanítási módszerem mellett, az összes szükségelt modern tánczokból oktatást adok. Figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek az: **UJ TÁNCZFOLYAM** megnyitását.

Beiratások el fogadók a mai naptól lakásomon, vagy táncszikola helyiségemben: kandia utczán.

Közkívánatra külön házi colont is rendezek. Becsés figyelmébe ajánlom még a n. é. közönségnek, majális, lakadalom vagy tánczestélyek alkalmával.

21 méter hosszú 7 méter széles ponyva sátram. esetleg léccát, asztalt lámpát, lobogót, lapinokat kölcsönözse.

Schaf János. A M. O. táncztanítók egyesülete által engedélyezett táncztanító.

Lakásom: **bárány-utca 2412 sz.** (346.) 3—3.

Borivóknak kik a bort savanyvízzel kezezik, retik vegyíteni, mindenképpen a **MATTONI-FELE** **GISSHÜBLER** legújabb típusú **SZINKY-KIT** ajánlható. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak felette kellemes, ingerlő mellékíz ad, annélkül, hogy azt feketére festené. (188.)

6463/1893.

Hirdetés.

A f. 1893. évi augusztus hó 13-án megtartandó országos lóvásáron a város törzsménéséből

8 darab kiselejtezett ló

(közte 5 drb anya-kancsa) a f. évi aug. hó 14-én megtartandó marha-vásáron pedig a gazdasági törzsgyűlésből

12 darab számfeletti tehén

— fog árverésen eladatni.

Az árverés a ló-, illetve a marha-vásártérben, mindenkor reggel 9 órakor veendi kezdetű.

Az eladandó lovak és tehének származását és korát kitüntető kimutatások a városgazdai hivatalnál a hivatalos órák alatt, bármikor megtekinthetők.

Debreczen, 1893. augusztus hó 3.

A városi tanács. (353.) 1—2.

ELADÓ.

Nagy-Péterfia legelején, **a 815. sz. ház,**

a Maté-ut szelen az Ondó legelején levő

10 hold házután való földjével, vagy anélkül.

Értekezni, és az egység is megköthető, a bent-lakó tulajdonos, vagy meghatalmazott **Szabó József** városi főszámvéve ural. (337.) 3—3.

A VÁSÁRTÉREN.

Csak néhány napig látható. **Scheer muzeuma.** RENDKÍVÜLI **NAGY KIÁLLÍTÁS** mechanikai történelmi életnagyságu viaszalakokban a leghíresebb mesterektől

Ujdonság. Épen most érkezett Angolországból. — I. szakasz: az oroszán menyasszony.

II. Szakasz. XIII. Leo pápa az arany trónszéken áldást osztva. (Mechanikai mű Jong műterméből Londonban.) Judit Holofornesz fejével, mechanikai mű. Ó tamoret, mechanikai mű Kaubach után mintázva Zeiler tanártól. Rudolf trónörökös, szül. Luxemburgban 1858. aug. 21. nősült 1881. május 10. Stefánia főhercegnővel, II. Leopold Belga király leányával, meghalt 1889. január 31. Mayerlingben Baden közelében. Egy mechanikai műdarab; az anyai szeretet. Egy paduai leány a szegény oszlopon, a spanyol inquisitióból. Miss Lola az ezüst golyó lejtőn balanzirova. Koch tanár a mellbetegnek elleni gyógyszerteret felmutatója. Kossuth Lajos a legújabb fölvetel szerint.

III. Szakasz. Legújabb itt először látható a meghódított német császár Ö felsége III Frigyesen Brahman tanár által eszközölt gégefé kivágásának operatiója (tracheotomia).

IV. Szakasz. Eredeti történelmi kiállítás bel- és külföldi ragadozó állatok, madarak, tengeri állatok, kagylók, bogarak gyűjteményéből. Stereokopia terem a legújabb látványokkal, operák, operettek, balletek, párisi színésznők, tájképek és életképekből. Eredeti nagyságu mechanikus viaszalakokban látható I. Ferencz József Ö felsége, Erzsébet magyar királyné Ö felsége, Stefánia öz. trónörökösné, I. Vilmos német császár Ö felsége, Bismarck hg., Lajos bajor király, VIII. Leo pápa, Liszt Ferencz. Egy a csatatéren elesett francia tiszt haldoklása.

A muzeum reggel 9 óratól este 10 óráig van nyitva. Belépti-díj nappal valamint este fényes kivilágításnál 15 kr. Minthogy ezen tanulságos s tudományos kiállítás a legújabbat és megtekintésre méltót nyújt és nagy ntázásom alatt bel- és külföldön a legnagyobb meglepédesben részesültem, reményem, hogy a n. é. közönség itt is kielégíthetem. A n. é. közönség becses látogatását kérve vagyok tisztelettel: **Scheer Károly,** muzeum tulajdonos.

Üzletmegnyitási jelentés.

000000

Van szerencsénk a n. é. közönséget mély tisztelettel értesíteni, hogy helyben

F ő p i a c z, C z é g é l y - h á z

(Nagy Amália volt helyisége)

a jelenkor legfokozottabb igényeinek megfelelő, dusan felszerelt

női- és gyermek felöltők

ÁRÚHÁZAT

nyitottunk, hol mindenkor

legújabb szabás szerint, divatos

és csakis a legjobb minőségű

szövetekből készült áruk

jutányosan kaphatók.

Hogy a n. é. közönség megrövidítéstől mentve legyen, minden ruhadarab — alku kizárásával — csak

SZABOTT ÁRAKON

lesz eladva. — A n. é. közönség jóakaratu pártfogását kérve, főtörekvésünket odairányítjuk, hogy minden tekintetben teljes meglegedését és nagybecsü bizalmát részünkre állandóan biztosítsuk. Együttal bátrak vagyunk a mélyen tisztelt közönséget üzletünk megtekintésére meghívni.

Mély tisztelettel

(349.) 1—12.

HEIMAN ÉS HALMÁGYI.

Előfizetési ár
helyben, vagy postán
Égész évre . . . . .
Félévre . . . . .
Negyedévre . . . . .
Egy hónapra . . . . .

Egyes szám

A lap szellemi részét illetően a szerkesztőségben barmintve küldés

Előfizetési hely
Telegdi K. Lajos könyvkereskedés és a kiadóhivatalban (P. sz. 12.)

Pánszláv

Az egész nemzetiségi izgatás és folytatják mint minden helyről jön s m

Mindenütt kolompokosok keletkezni, olyan eszméletben járták magukat, vergődni, esetleg árán is.

A pánszláv Hurbán, jelenleg ötödik Szvatoplav sorsán. A többi torok nem nyugtót népet.

Hazánkban lakik. Ezek a gyarhoz, jódettlenek.

A feltűnni közül alig biró londoni, s a képek, stb. örvény kultakkal látot maguk

A kormány tudjuk, hogy a totta. Minek be a tulzó Dula. agitátorok a jó

Hisz ha a tót nép zömét népbolondítóknak ezek a dfrondeurök lább többé kedvök zudni és vad előállani.

Az önmaguk az állítják lakói e földnek. Árpád erőszakos történelmi igazságot, hogy Szvatoplav voltak multán becsúságba.

A „DEBRECENI

Színház

Azokkal a mely közt vándorok női személyek élőködk, az Országban foglalkozott színészetünk erkölcsi felszeg, sőt teszi tönkre: — minemü intézkedések meggyorsoltan mindennapon normis helyzetük

Amit e sorok kikerülése végett tömördek helytelen rászott illetve kisesekély százelek áll, de illeti a legmet, amely soha erkölcsi gyökere ellen.

Tölem távol tárgykör iránt való téren, még kevésbé mélyi vonatkozás amig szelidebb színházi prostitutió egyelőre csak távolviszias állapotok lemet igen sokan talanul azon elv